

Nervoza Beograda u vezi pregovora sa MMF

Author: [Dimitrije Boarov](#)

Srpski strucnjaci za finansije pribojavaju se da bi MMF mogao da uslovi svoju pomoc izrucenjem Milosevica Haskom tribunalu.

Zvanicni Beograd tesko je prikrio paniku prilikom posete delegacije MMF 31.januara.

Od ove posete zavisi buducnost zemlje. Ako MMF hitno ne odobri stand by aranzman i premosti trenutnu nelikvidnost zemlje, bice poslat signal svetskim poveriocima da sa Jugoslavijom ne treba raditi.

Ako se blokira stand by aranzman Beogradu, ne mogu se ocekivati ni uspesni pregovori o reprogramiranju starih kredita u Pariskom i Londonskom klubu.

Medjutim, beogradske vlasti ne strepe od MMF, zato sto odbijaju da ispune ekonomske zahteve ove organizacije. Naprotiv, bliske su im ideje o budzetskoj ravnotezi, stabilnom novcu i antiinflacionim merama, realnim kamatama i slobodnim cenama. To je vec stavljeno u "pismu o namerama" i strucnjaci u Beogradu se slazu da MMF tom pismu ne moze da nadje ekonomske primedbe.

Nova demokratska vlast se, medjutim, plasi politickog uslovljavanja stand by kredita - isporukom Milosevica u Hag. A poznato je da je zahtev za isporucivanjem Milosevica Hagu sa kojim je dosla u posetu Beogradu glavni tuzilac Haskog tribunala, Carla del Ponte, odbio novi jugoslovenski predsednik Vojislav Kostunica.

To je stvorilo takvu nervozu u ekonomskim krugovima da je Miroljub Labus, potpredsednik Savezne vlade, koji je ulozio ogromne napore da sredi odnose sa svetskim poveriocima, cak najavio ostavku, ukoliko sve propadne zbog natezanja predsednika SRJ sa Haskim tribunalom.

Jugoslavija nema ekonomskog izlaza. Finansijski polozej zemlje je dramatican: ukupan spoljni dug zemlje ravan je njenom godisnjem drustvenom proizvodu, a ukupni godisnji devizni priliv Jugoslavije od oko 1,5 milijardi dolara apsolutno je nedovoljan za bilo kakvu otplatu spoljnih zaduzenja.

Dr Veroljub Dugalic, iz grupe jugoslovenskih ekonomskih eksperata G-17 plus kaze da je od 1992.godine, kada je prekinut finansijski saboracaj SRJ sa svetom, spoljni dug drzave sa oko osam milijardi dolara narastao na oko 12 milijardi dolara. MMF je 26.januara objavio da je od spomenutog duga, cak 10 milijardi dolara dospelo za vracanje.

U tom teskom zbiru dugovanja krije se cak 4 milijarde i 200 miliona dolara dospelih kamatnih obaveza, a kamate se u medjunarodnim finansijama obicno ne reprogramiraju.

No, u jugoslovenskom slucaju morale bi se reprogramirati i kamate, jer sve najavljene strane donacije, u rasponu od pola milijarde do 2,5 milijardi dolara, za ovu godinu ne bi bile dovoljne za isplatu tog ceha Milosevicevog rata sa ex Jugoslavijom i svadje sa razvijenim svetom.

Pored toga, beogradski strucnjaci su izracunali da je sada hitno potreban minimalni dotok od 2,2 milijarde dolara inostranih kredita i donacija za uvoz struje, nafte, secera.

Da nije problema sa Haskim sudom, beogradska pregovaračka pozicija sa MMF-om danas bi bila sasvim dobra. Jer, brzina s kojom je ova institucija prihvatila SRJ u članstvo, krajem prošle godine, uoči republičkih izbora, na kojima je pobedio DOS, nije nikad ranije zabeležena. To je upućivalo na zaključak da je ova institucija spremna da podrži demokratske promene u Srbiji punom snagom.

Zebnja je počela da raste posle posete krajem januara Kanadi i SAD, guvernera Narodne banke Jugoslavije, Mladjana Dinkica. Pretpostavljalo se da je tamo isao da vidi kako će se dalje razvijati stav prema Srbiji, a po povratku nije rekao ništa određeno o mogućem dogovoru sa MMF. A, rec je o osobi koja nikad ne sakriva dobre vesti, a one povoljne obično gleda da uveća.

Ne očekuje se da će MMF kao finansijska stručna institucija UN staviti na papir zahtev - isporučite Milosevica, ali će to moći reći na svoj način. Ako predstavnici MMF počnu da otežu sa odlukom da prihvate jugoslovenski projekat ekonomske politike ili ako bord ove institucije u Washingtonu odluku odloži za juni, to će biti loš znak za novu demokratsku vlast.

Ova strahovanja potvrđena su ovog vikenda. Na povratku sa sastanka sa novim državnim sekretarom Sjedinjenih Država, Colinom Powellom, premijer Zoran Djindjić rekao je da mu je u Washingtonu rečeno da MMF i Svetska banka neće pomoći Beogradu ukoliko ne počne saradnju sa Haskim tribunalom do kraja marta.

Nove vlasti pokazuju upadljivu opreznost oko raspleta pregovora sa Svetskom bankom i MMF-om. Zoran Djindjić je u svom promotivnom govoru 25. januara izbegao da kaže koliki se obim spoljne finansijske podrške može očekivati ove godine. Njegov ministar za finansije, Božidar Djelić je zbog ove neizvesnosti najavio da će ovogodišnji budžet Srbije biti obnarodovan tek u toku marta.

U Beogradu se, opet, veruje da bez zelenog svetla MMF, privredu čeka recesija, penzije će opet kasniti, u radnjama neće biti secera i ulja, počće ponovo nestasice struje i benzina. Onda bi zaista mogla da stupi na scenu radikalnija struja od one koju je zagovarao Milosević - verovatno radnička demagogija ekstremnog nacionalizma.

Dimitrije Boarov je vodeći srpski ekonomski komentator.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/nervoza-beograda-u-vezi-pregovora-sa-mmf>